

Exposició: ***Obres mestres de la pintura en la Col·lecció de l'IVAM.
Passat, present i futur.***

IVAM Institut València d'Art Modern
18 maig – 4 setembre 2011

Comissari: Francisco Calvo Serraller

Organitza: IVAM Institut València d'Art Modern

Des de l'any 2004 l'IVAM ha organitzat distintes exposicions per a mostrar els fons de la seua Col·lecció a partir dels distintes eixos que l'estructuren. En 2005 es va exposar la col·lecció fotogràfica, en 2006 les instal·lacions i nous mitjans, l'art pop, en 2007, l'abstracció en 2008, l'escultura en 2009 i el passat 2010, l'obra sobre paper. *Obres mestres de la pintura en la Col·lecció de l'IVAM. Passat, present i futur* reforça esta línia expositiva d'acord amb els seus objectius de documentar, investigar, difondre i promoure el patrimoni artístic de l'IVAM.

L'exposició, que reuneix més de 140 obres de 114 autors, es distribuïx entre les galeries 1, 3 i 4 de l'IVAM, i traça una panoràmica general sobre els fons pictòrics de la col·lecció de l'IVAM que compagina l'exhibició de la riquesa del seu contingut sense desdibuixar la seua identitat. Encara que la major part d'obres seleccionades procedix dels fons de la col·lecció de l'IVAM, també s'inclouen préstecs procedents de col·leccions privades que, en concordança amb els eixos de la col·lecció, complixen la funció d'indicar horitzons possibles perquè com indica el títol de la mostra, es tracta d'una col·lecció no tancada, que continuarà creixent en el futur. El catàleg editat amb motiu de l'exposició reproduïx les obres exposades i conté textos de Francisco Calvo Serraller i Consuelo Císcar.

Durant els vint-i-dos anys transcorreguts des de la seua inauguració, l'IVAM ha vist enriquir les seues perspectives gràcies a l'increment de les seues col·leccions, perquè, a diferència de la majoria dels centres d'art que es van inaugurar a Espanya a partir dels anys noranta, l'IVAM va començar a reunir una col·lecció inicial pròpia, abans inclús de dissenyar l'edifici que l'albergaria. Des de les seues primeres actuacions, es va establir el patró que hauria de servir com a model d'esta manera en un futur.

Entre les característiques que van definir la col·lecció inicial, va situar el punt d'arrancada en les avantguardes internacionals d'entreguerres, i va dedicar una atenció prioritària a l'art espanyol avantguardista produït a partir de la dècada de 1950, amb les adquisicions d'art informalista i abstracte-expressionista, compendiades en les figures decisives de Tàpies, Chillida, Millares i Saura, junt amb els artistes més representatius de les següents dècades, com l'Equipo Crónica i Eduardo Arroyo.

Seguint una ordenació més interpretativa de la mostra, les obres seleccionades es presenten agrupades en tres grans seccions, que responen al títol de FIGURA, NORMA i ACCIÓ. L'apartat denominat FIGURA que s'exposa en la galeria 1 posa l'èmfasi en la narrativitat visual de gran part de la pintura del segle XX i actual. La "pintura figurativa" que ha sigut molt pròdiga, sobretot, a partir de l'època d'entreguerres, marcada per la "tornada a l'orde" i, sobretot, per les urgències, no sols polítiques, de la dècada de 1930, va tindre també un període molt fèrtil, després de la segona mundial, bàsicament amb el *Pop-Art* i les seues múltiples derivacions. Esta corrent estava consignada en les col·leccions de l'IVAM amb una forta representació local, espanyola i valenciana, junt amb obres internacionals d'estes mateixes tendències, amb autors com V. Adigael meu, Arroyo, Equipo Crónica, Equipo Realidad, R. Linder, A. Katz, J. Genovés, R. Hamilton, G. Aillaud, M. Raysse, G. Richter, J. A. Toledo, A. M. Charris, G. Sicre, M. Valdés, o D. Villalba. A més en este mateix apartat, s'han buscat alguns exemples que fugen de la corrent principal, indicatius dels antecedents i evolucions de la mateixa, i, inclús en direccions paral·leles, com els casos de J. Sorolla, I. Pinazo, C. Pascual de Lara o Cristino de Vera .

L'apartat denominat NORMA, que s'exposa en la galeria 3, engloba el corrent pictòric no-figurativa d'orientació analítica; en ell s'inclouen alguns dels exemples històrics de l'abstracció geomètrica, que es va iniciar aproximadament en el segon lustre de la segona dècada del XX, encara que organitzats de forma conjunta a partir de la dècada de 1930 i amb el nou impuls que es va produir després de la segona guerra mundial.

La mutiplicitat de tendències que es van generar al llarg de la segona mitat del segle XX, van prendre direccions antitètiques: la d'una retracció cada vegada radical, que culminaria en el Minimal-Art, i la d'una expansió fora dels límits convencionals del quadro, que es va registrar tant pel costat de l'Op-Art i l'art cinètic, com de l'abstracció post-pictòrica. D'este ampli i complex segment, la col·lecció de l'IVAM té exemples tant de l'art internacional com d'artistes espanyols amb referència especial a figures crucials com Eusebio Sempere o Gerardo Rueda. Entre altres artistes d'este apartat també s'exposen obres de Sophie Tauber-Arp, G. Vantongerloo, J. Torres- García, Vordemberge Gildewart, Josef Albers, Barnett Newman, Pablo Palazuelo, Peter Halley, F. Kupka, José María Yturralde, Helmunt Federle, S. Scully o Tony Bevan.

En l'última part de la galeria 3 i en la galeria 4, es mostra l'orientació més expressiva que es va manifestar quasi des dels primers passos de l'abstracció i que ha continuat operativa fins a l'actualitat. El moment àlgid d'esta orientació es va produir després de la segona guerra mundial, amb l'expressionisme abstracte americà i altres versions afins en l'Europa d'aquells anys, entre les que cal destacar la del grup COBRA , sempre en un punt intermedi entre el figuratiu i l'abstracte. En esta agrupació destaca per la seua importància l'obra dels pintors informalistes, entre els que van tindre especial rellevància alguns espanyols com

Antoni Tàpies, Manuel Millares i Antonio Saura, artistes que es van centrar en la dimensió matèrica pura i el gest pictòric en si. Precisament, pel natural arrelament de l'espanyol dins d'esta corrent, la col·lecció de l'IVAM conté una nombrosa representació d'esta pintura d'acció, terme adequat per a englobar el sentit multiforme d'una obra que es basa en l'automatisme. Entre els autors representats tenim els exemples de A. Masson, J. Dubuffet, Lucebert, L. Krasner, Esteban Vicente, A. Hofmann, P. Kirkeby, P. Soulages i Albert i Markus Oehlen, entre altres artistes.

Encara que de forma esquemàtica, les tres vies triades per a estructurar la deriva de l'art contemporani des dels albors del segle XX a través de la col·lecció pictòrica de l'IVAM, es troben en la zona crítica del que ha produït una pintura que ha sigut posada en qüestió, com tantes formes de l'art de la nostra època. En este sentit, la col·lecció de l'IVAM reflectix l'essencial de tot el que ha succeït en la pintura de l'últim segle, tractant de mostrar el més significatiu. Tota col·lecció és en el fons, un *work in progress*, però la progressió del qual es fa necessàriament més problemàtica i confusa a l'endinsar-se en l'actualitat, que es fa més inabastable qualitativa que quantitativament.

El subtítol indicat en l'enunciat d'esta mostra, 'Passat, Present i Futur', vol assenyalar que no es tracta d'una col·lecció tancada, i l'obertura del qual s'ha tractat d'albirar d'una forma metafòrica, amb unes aportacions que complixen amb la modesta funció d'assenyalar que hi ha un horitzó possible per a una trajectòria que porta un curs d'un quart de segle d'història, procurant que esta elecció tinguera concordança amb l'espina dorsal de la col·lecció.